

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

„Catholicism“ ortodox și „Catholicism“ papal — Răspuns improvizat la o provocare —

„Sionul românesc“, organ al episcopiei unite din Lugoj, vrea să facă organului nostru o corectură: de ce anume, într'o serie de „mărgăritare“, spicuite de un colaborator al nostru din opera sfântului Ignatie dela Antiohia, nu s'a spus: Biserică „catolică“, ci Biserică „universală“. Impotrivitorul nostru ținea să afirme, că termenul de „catolic“ ar trebui să ne inspire un sentiment de venerațiune, deci să-l păstrăm, căci doară l-a întrebuițat sf. Ignatie și a fost consacrat și de sinodul ecumenic al doilea, în Simbolul credinței.

O lămurire ni-se impune, cât de sumară măcar, mai mult pentru cetitorii noștri.

După doctrina ortodoxă și după dogmaticile noastre, numirile de „catolic“ și „universal“ sunt sinonime și au acelaș cuprins.¹⁾ Noi ortodocșii n'am încetat vr'odată, de a ne considera de Biserică „catolică“ sau „universală“, — nu într'un senz geografic, ci într'unul spiritual: de a reprezenta Biserica lui Hristos din trecut și pe aceea, care e destinată să umplă toate veacurile viitoare.

În acest senz, noi, nu numai n'am abandonat concepția „ignatiană“ dela sfârșitul veacului I și începutul celui următor, cu privire la Biserica lui Hristos; și nici cuprinsul noțiunii de Biserică „catolică“, codificat de cel de al doilea sinod ecumenic (nu noi am vârat în Crez pe «Filioque»); ci, din contră — pentru a exemplifica printr'un singur caz — spunem, că în liturghierul nostru dela Sibiu (1902), simbolul credinței este reprodus cu termenul de „catolicească și apostolică Biserică“.

Dar termenul acesta, — în felul în care este înțeles și se face uz de el astăzi — își

are semnificația sa aparte, mult mai îngust decât în epoca „ignatiană“ a Bisericii creștine. Atunci, „catolic“ însemna — aceea ce adăvărat spune însași numirea — „de a toată lumea“ sau „universal“, și nu însemna nici pe departe aceea ce se înțelege azi: Creștinătatea atârnaătoare de papa Romei.

Noi am încercat, prin liturghierul dela Sibiu, să revenim — și în serviciul liturgic, nu numai în manualele de Dogmatică — la vechea terminologie în chestie, încadrând în ea credința — nealterată, neîmpuținată și neadăogată de oameni — a Răsăritului creștin, revendicându-ne nouă, Răsăritenilor păstrători de dreaptă-credință, și termenul de „catolic“ și „catolici“. Dar n'am reușit!

Impotrivirea, la Români, față de ceea ce vrea să însemne astăzi termenul de „catolic“, în sensul său restrâns și exclusivist papal, — este profundă și veche. Iată, de pildă, ce cetim într'un fragment de Pravilă românească din veacul XVI, găsit în Maramurăș: „...iară cine va mânca pâine spurcată, sau carne sau va bea apă din vas dela *jidovi*, sau dela *latini*, post 8 (50?) zile și să-i facă molitvă...“²⁾.

„Latin“, aci, are semnificația de „catolic“ în sens îngust, papal, după cum, în alte isvoare de mai apoi, noțiunea de „catolic“ este redată prin „papistaș“.

Și nu mai departe, ca astăvară un intelectual român, avocat de profesiune, ne cerea insistent — față de încercarea din liturghierul dela Sibiu — să tragem hotarul vechiu între „catolici“ și noi, nesimțindu-se satisfăcut de explicațiile mele în spirit... „ignatian“.

Problema e limpede: *Sufletul românesc*,

1) A se vedea de ex. Al. Comoroșan: Dogmatica ortodoxă. Partea generală, pag. 408-12.

2) I. Bianu: Pravila Sfinților Apostoli, București 1925, pag. 15.

genuin, refuză — printr'o veche tradiție specific românească și prin o conștiință actuală — nu numai substratul și ideologia, ci și terminologia catolicismului. Un lucru, ce ar trebui să-l și simtă ceice se îmbulzesc pe noi cu proaspăta lor „catolicitate“ de dubioasă puritate...

Da, caracteristic, că tocmai în vremea când, în Statul Român întregit, își cam face mendrele catolicismul de marcă papală, în a căruia soldă stau unieții noștri cu o conștiință de gregari obedienți fără condiție — *spiritul adevărat și pur „catolic“* în sensul „ignatian“ s'a trezit și activează în forma *apropierii Anglicanilor* — prin Biserica ortodoxă română — *de „una, sfântă, catolică și apostolică Biserica“* a Răsăritului.

Nu prin „*târguilele Patriarhiei din București cu Anglicanii*“, cum spunea, tendențios și infam, un condeiu (M. T. C.) în cealaltă revistă unietă, „*Vestitorul*“ (15 Apr) dela Oradea — *ca și când Biserica noastră ar face concesiuni de doctrină; ci prin dumnezeiasca putere a marelui tezaur doctrinar și moral, depositat în sfânta Biserica catolică - ortodoxă primară și păstrat și de Biserica noastră ortodoxă română, care acum numai l-a făcut mai de aproape cunoscut representaților bisericii anglicane.*

Așa fiind cursul istoriei ca și cel al vieții actuale, rosturile Ortodoxiei în genere, ca și cele ale Bisericii ortodoxe române se deslușesc, fără s'avem nevoie de-un contact spiritual și de doctrină — nici măcar în terminologie eclesias-tică — cu aceice, sub numirea de „catolici“ și „catolicitate“ vor să înțeleagă catolicismul lor, îngust și sectar, trufaș și intolerant, care s'a îndepărtat total, dela semnificația „catolicismului“ original și pur, „ignatian“.

Și pentru ca să încheiem în spirit „ignatian“ șirele de mai sus, iată ce ne învață Sfântul Ignatie însuși, în epistola sa către Smirneni (n. 8): *„Unde este Hristos, acolo este și Biserica catolică“.*

Catolicismul nou, al papilor (și al uniților), însă ține că Biserica creștină se guvernează, pe pământ — nu de Hristos, ci — de presupusul „vicar“ al său dela Roma.

La Roma, deci n'avem ce căuta: pe Domnul Hristos, căci n'are loc acolo unde, trufia papală i-a pus un „vicar“ și încă cu pretenție de infalibilitate.

Și, neavând Hristos loc la Roma, nu există acolo nici „biserica catolică“ în spirit ignatian,

ci cel mult o biserică „papală“, „vicarială“, de mult certată cu Stăpânul din Ceruri.

După un alt cuvânt, tot de al sfântului Ignatie, adresat însăși Bisericii Romei, aceasta — în sânul Creștinătății — are *alt rol*: de „prokattimèni tis agàpis“, cece se tâlcuește: „președinta iubirei“ sau a legăturilor de dragoste, pusă la temelie Catolicității Bisericii lui Hristos.

Roma, însă, a schimbat porunca „iubirei“ în jurisdicție de teroare la adresa Episcopatului creștin, pe care l-a desbrăcat de autoritate și de putere. Și s'a făcut pe sine și organ de desbinător de Biserica lui Hristos.

Constatarea aceasta o sprijinim nu numai pe spiritul „ignatian“ al Bisericii creștine, ci și pe o muștrare făcută papalității de un sfânt al Bisericii apusene, unul din cei mulți împotrivitori ai catolicismului papal. E vorba de sfântul Bernhard de Clairvaux, care scria papei Eugen III aceste cuvinte de muștrare: „Biserica sfântă a Romei, căreia-i ești pus de Dumnezeu ca înainte - stător (căpetenie), s'o consideri, înainte de toate, ca mamă a bisericilor, *nu ca stăpânitoare*; iar tu să te socotești, nu ca domn (stăpân) peste episcopi, ci ca unul dintre ei, mai departe ca frate al celor ce-l iubesc pe Dumnezeu și părtaş celor ce se tem de El“³⁾.

Prin urmare, Roma nu reprezintă catolicitatea „ignatiană“, la care vrea să ne îndemne Lugoju adus la ființă de politica statului ungar.

„Dacă Roma ar fi purtătoarea catolicității și și-ar fi luat în serios principiul universalismului, ea ar fi trebuit să steie în fruntea mișcării pentru reunirea bisericilor (e vorba de mișcările recente, din zilele noastre). Dar, vai, Roma nu e catolică; Roma nu vrea legătura iubirei în sînul Creștinismului; Roma nu vrea să slugească Creștinătatea, ci să domine asupra ei; Pontifex Romanus vrea să fie numai cu numele vicar al lui Hristos și succesorul lui Petru, în realitate însă urmaș al Cesarilor și împăraților stăpânitori ai lumii...“ ne supune un fost preot catolic, scârbit de rătăcirile Romei și ieșit din comunitatea ei⁴⁾.

Unui asemenea sistem de „catolicism“ Biserica ortodoxă în general, și cea ortodoxă română în special, nu se va pleca, în vecii vecilor.

Noi Românii vom rămâne creștini „catolici“ „ignatieni“ și niciodată „papali“!

³⁾ Friedr. Heiler: Der Katholizismus, München, 1923, pag. 334 - 6.

⁴⁾ Op. cit. pag. 656 - 7.

Ctitoria brâncovenească dela Sâmbăta de sus

Mănăstirea brâncovenească din Ardeal, distrusă, cum se știe, de furia catolicizantă din veacul XVIII, a fost înălțată, ca un nou Phoenix din propria cenușe, prin stăruințele I. P. Sf. Sale Părintelui mitropolit Nicolae. Azi la Sâmbăta de sus, Biserica noastră are o înfiripare mănăstirească: biserică și clădiri, în cari, pe rând și cu răgaz, întră tot mai multă viața din aceea, într'un chip așa de magistral, a arătat I. P. Sf. Sa, în cuvântarea cătră adunarea eparhială dela Sibiu¹⁾.

Vineri după Paști, la sărbătoarea Isvorul Precestei, mănăstirea din Sâmbăta de sus a fost terenul, unde s'a desfășurat o înălțătoare sărbătoare religioasă, având în frunte, pe lângă I. P. Sf. Mitropolit, și pe P. P. S. S. Episcopi dela Cluj și Oradea, inclusiv P. Sf. Vicar dela Sibiu. Lume multă de credincioși din ținutul respectiv ca și dela distanțe mari — încă și din București — a asistat la desfășorarea marelui praznic duhovnicesc, în legătură cu aceea mănăstire, — una din școlile de duhovnicească inviorare a sufletului religios popular, ca și pentru Cler.

Slugirea sobornicească, cu atâtea înalte fețe bisericești și Cler mai de jos, dinpreună cu fălcuirile duhovnicești din rosturile arhieriești, a fost ca o rouă duhovnicească pentru un pământ însetat.

Dar, tot pe atât de grăitoare au fost și daturile făcute mănăstirei: cinci clopote, cari au fost sfințite cu acel prilej. Unul dela I. P. Sf. Sa mitropolitul; al doilea dela „Banca Națională“, al treilea dela banca „Albina“ din Sibiu, al patrulea dela frații Lapedatu, și cel din urmă dela comerciantul sibian Floașiu.

Dumnezeu să primească daniile făcute și s'ajute Părintelui Mitropolit Nicolae să-și desăvârșească opera dela Sâmbăta de sus.

„Părtași dumnezeestii firi.“ (II Petru 1, 4)

— Meditație —

de Pr. Petru Bogdan

În ființa omului însuși, zace tendința spre mai bine, spre perfecțiune. Tendință înțeleasă diferit, însă. Greco-Romanii o aplicau la corp, al cărui apogeu de frumsețe ni-a rămas imortalizat în piatră. Satisfăcută acea sete lăuntrică de perfecțiune, s'ar fi liniștit în

¹⁾ Cuvântarea o vezi în seria, „Popasuri duhovnicești“ apărută la Sibiu, sub titlul „Monahismul ortodox“.

idealul ajuns. Dar filosofia din acele vremuri ne spune contrariul.

Greșit aplică și Darwinienii această tendință, când afirmă, că ea e motorul evoluționismului lor, ce trece materia prin toate speciile spre perfecțiune, dela amoeba monocelulară până la om.

Iar o anumită filosofie (nietzscheană) duce și mai departe acest evoluționism, preconizând o rasă superioară de oameni.

În fine, Creștinismul așază problema pe un plan pur spiritual, încăput nu în milenii, ci într'o singură viață omenească, *dintr'un rob al păcatului realizând omul duhovnicesc, adevăratul supra-om*. Piinirea acestui ideal și satisfacerea setei lăuntrice de perfecțiune, le săvârșește Creștinismul prin cultivarea forțelor noastre sufletești spre *Bine*, spre *Dumnezeu*.

În a II-a Epistolă sobornicească a Sf. Apostol Petru, la început, atingerea acestui ideal se numește împărtășire cu dumnezeiasca fire. Iar în Epistola către Evrei (12. 2), după ce înșiră Eroii credinței, Apostolul Pavel ne provoacă și pe noi ca, „lepădând toată sarcina și păcatul celce lesne încunjură, prin răbdare să alergăm în lupta care este pusă înaintea noastră“ căutând la Iisus și la preamărirea Sa deadreapta Scaunului lui Dumnezeu, adecă fiind „următori lui Dumnezeu“ (Efes. 5. 2), și așa câștigându-ne „Duhul înfierii“ (Rom. 8. 5).

Așadar, împărtășirea dumnezeestii firi presupune eroism, alergare la semn (Filip. 3. 14), căci ipostaza aceasta ascensională nu este altceva, decât rezultatul ruptei câștigate față de tine însuși — „toată nevoința puind“ (II Pet. 1. 6).

În om se luptă două lumi, cu mijloace inegale: „Că împreună mă veselesc cu legea lui Dumnezeu, după omul cel dinlăuntru — zice Apostolul —, dar văd altă lege în mădulările mele, oștindu-se împotriva legii minții mele și dându-mă pe mine rob legii păcatului, care este în mădulările mele“ (Rom. 7. 22-23)

Cel Rău mă robește mai ușor decât mă câștigă Iisus, căci pentru smerenie, datu-mi-s'a mie îmbolditor trupului Ingerul Satanei, ca să mă bată peste obraz; căruia pentru a i sta împotriva, mi se îmbie și Darul lui Hristos (II Cor. 12. 7. 9). Însă Hăru stă la ușa sufletului meu și bate (Apoc. 3. 20): îi primesc puterea în suflet, dacă vreau. Pecând cangrena răului mă pătrunde pe nesimțite, e în mădulările mele: „că deșertăciunii s'a supus zidirea“ (Rom. 8. 20).

Deaceea firea omenească se pleacă de cele mai multe ori, sub sceptrul Celui Rău, până în tina patimilor. Conștiința — glas în pustiu. Iar apoi, după în-cuibarea cu adevărat a Satanei în om, Conștiința aceasta devine for oficial scuzător, sau chiar aprobator, al păcatului. Nimic nu se petrece în om fără avizul acelu for. E lucru constatat, însă, că oricât de rea și condamnilă ar fi fapta săvârșită, Conștiința pervertită este oricând gata să-i micșoreze proporțiile,

să-l afle motive suficiente. Din parte-i, și crima își are pecetea aprobării.

Iată, de ce-i neegală lupta. Iată, de ce Apostolul socotește că, pentru a ajunge — din rob al Intunecului — „părtaș dumnezeestii firi“, se cere trezirea voinței: „toată nevoința puind“ întru deschiderea inimii, ca o floare, sub plozia binecuvântată a Harului. Carnea stăpânitoare acum va trebui învinsă, trupul va trebui răstignit împreună cu patimile și cu poftele (Gal. 5. 24). Așa se întronează în ființa omenească egemonia spiritului: strunind trupul și supunându-l robiei (I Cor. 9. 27).

După un astfel de exercițiu nu e decât experiență trăită cuvântul Apostolului: „Ci eu nu voi să fiu biruit, de ceva“ (I Cor. 6. 12). Act de voință, ferm și înălțător, prin care supra-omul în devenire se smulge, cu adevărat, țărânei, și se înrădăcește întru Hristos (Colos 2. 7), putând exclama cu Sf. Apostol Pavel: „Cu Hristos împreună m'am răstignit, iar vie de acum, nu eu, ci viază întru mine Hristos“ (Gal. 2. 20). Acestea sunt cuvintele omului duhovnicesc, de rasă superioară. Întrânsele înflorește luminos plinirea idealului de supra-om, care numai roada învățaturii lui Iisus poate fi. Sublim este a urca întreagă scara evoluționismului duhovnicesc și a trece, prin virtuți, dela întunecul păcatului până la „desăvârșirea cerească și, ca un adevărat fiu, să porți cu tine trăsăturile și asemănarea cu Tatăl tău cel ceresc!“).

Tinere, care cauți atitudinea ta de mâne în literatura moartă a teoriilor filosofice la modă, îndreaptă-ți privirea spre Sfinții, Mucenicii și Mărturisitorii Creștinismului. Întrânșii vei vedea încarnat idealul de supra-om spre care râvnești alăta!

Mulțimi fără număr de părtași ai dumnezeestii firi îți înfățișază viața lor. Alege-ți un model de urmat!

Aruncă departe înțelepciunea deșartă a neamului Nietzsche: El vede idealul de supra-om realizat în cele mai josnice porniri omenești: forța brută, nerușinarea, vișniul, cruzimea, răzburarea, egoismul..

Gândește-te: „Dacă lumea e creată cu un scop de ce acest scop n'ar fi ceva superior: biruința spiritului asupra materiei? De ce n'am concepe toată existența ca un sistem de etape spre spiritualitate spre Dumnezeu?“¹⁾

Dece lumina nimbului acelor eroi duhovnicești care au apăsă pecetea spiritualității pe fața lumii aceștea, — nu s'ar răsfrânge și în sufletul tău, tinere intelectual?

În Muzeul Militar din București se păstrează și azi un steag de al lui Ștefan cel Mare din a. 1500. Pe acest steag e înfățișat — tânăr ca și tine —

sfântul și marele mucenic Gheorghe, tronând pe scaunul virtuților, și având prăvălit sub picioare, balaurul poftelor cărnii pe care-l dominează, pregătind sabia trezviei și a virtuților în dreapta sa. Deoparte și de alta doi îngeri îl încununează: Este, bună seamă, cununa slavei cea nevastă (I Pet. 5. 4), care ar sta bine și pe fruntea ta de tânăr înclinat spre eroism..

Incearcă, numai, să te faci și tu părtaș dumnezeestii firi; și vei domina sufletește acest veac al Filosofiei fără Dumnezeu, al Psihologiei fără suflet și al Creștinismului fără creștini!

Cronică

Incoronarea regelui George VI al Angliei s'a făcut, zilele trecute, cu mare fast, în puterea tradițiilor naționale și religioase ale poporului celui mai conservativ din lume, care tocmai prin religie și prin virtuțile civice și-a impus și-și menține stăpânirea politică peste o treime a globului terestru. Tronul englez, în puterea acestor puternice tradiții revenia fratelui său mai mare, care a preferat o viață simplă alături de femeia căreia — între alți factori, în primul loc — Biserica anglicană i s'a împotrivit de a o vedea ridicată pe gloriosul tron. La marile festivități de încoronare cari au avut loc în ziua de 12 Mai — fixată încă pentru încoronarea fostului suveran dimisionat — a participat și o delegație românească, în frunte cu Măria Sa Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia, care a fost împărțit în Anglia, de toată lumea, ca și de familia regală engleză, de toate atențiile.

Prea Sfinția Sa Episcopul Nifon al Hușilor a implinit, la 11 Martie a. c., trei ani la cârma sfinței Episcopii numite. Clerul și poporul din eparhie l au sărbătorit, pentru virtuțile: calități și realizări dovedite în această durată de vreme. Revista eparhiei „Cronica Hușilor“ îi închină P. Sf. Sale un frumos număr comemorativ. Omagului ne asociem și noi

„*Cultul morților*“, — în care privesc P. Sf. nostru episcop luase unele măsuri, de a se îngriji cimitirele — e învrednicit de atenție, în coloanele revistei „*Învățătorul bănațean*“ (No. 5 din Aprilie a. c.), printr'un articol la locul prim, din condeiul dlui director Pavel Iumanca. Pasajul rezumativ de încheierea articolului îl reproducem:

„In câțiva ani, toate școlile noastre vor avea organizată străjeria. Ce muncă mai frumoasă pentru un străjer decât îngrijirea locului de odihnă a celor dispăruți dintre noi? — Cinstindu-ne morții ne vom cinsti pe noi înșine. — Să vrem și vom face minuni. — Învățătorii se întrunesc în cercuri culturale, în fiecare lună. Ce-ar fi dacă învățătorii, printre alte îndatoriri, ar cerceta mormântul preoților și învățătorilor din cimitirul satului? După sf. liturghie cu preolul împreună, cu elevii claselor mai mari, o cale până la cimitir, o mică ectenie.. câte un mic buchetel de flori de câmp adunate de elevi, și ai contribui cu așa de mult la educația moral-religioasă a mulțimii, la ridicarea prestigiului tagmei din care faci parte.. căci e un păcat.. un mare păcat să vii în sat și să nu-ți aduci aminte de celce a fost cândva muncitor în ogo-

¹⁾ După o traducere din „Fântâna Darurilor“ No. 6/1935 pg. 232.

²⁾ D. Theodosiu, într'un articol din „Fântâna Darurilor“ No. 8-9, an. VII.

rul în care trudești tu astăzi și va trudi mâne altul, care va veni după tine..”

Ne identificăm perfect cu asemenea idei și principii educative. Am dori să cetim și în alte reviste școlare, asemenea îndemnurii!

În acord cu ele, dacă și Dumnezeu o va vrea, eparhia Aradului va scoale un anuar istoric, în care să se publice, între altele, numele tuturor preoților și învățătorilor noștri din trecut, înfrățiți odinioară în semnul apostolatului lor!

Frăție, pe care au sfângenit o naivi, trași de mâneacă de oameni răi!

Corurile ortodoxe sârbești, din România au dat, Dumineca trecută, un concert aici, în Palatul Cultural, dela ora 9 seara. Programul concertului a fost întocmită din cântări bisericești și din cântece raționale; dar ca punct inițial al concertului a figurat *Imnul regal român*, executat de corul sârbesc din Timișoara-Fabric. Celelalte coruri au fost din localitățile: Variaș, Satu-mare (Timiș), Geiu, Dinaș, Arad-Pârneaș, Arad Gaj, Sânt-Petru sârbesc, Fentac, și alt cor din Timișoara. Toate corurile s'au afirmat bine, chiar și cele din localități mai puțin importante. În special a stârnit plăcerea salei pline cu desăvârșire până și în galerii, cântarea din „harmonică” a unui tânăr sârb, cu prestația sa artistică în executarea de cântece naționale sârbești și românești, acompaniat de chitaristi. La concertul acesta — care se ține, an de an, în alt loc — și la slujba bisericească din biserica sârbească, era să participe și P. Sf. Sa episcopul *Irenei* dela Novisad, dacă nu ar fi fost chemat, urgent, la ședința Sfântului Sinod din Beograd, convocat pentru a fixa atitudinea, potrivnică concordatului cu Roma, pe care l-ar vrea guvernul iugoslav (mai ales după ce papa a mai îngăduit din pretenții, se spune), dar nu-l vreau credincioși și Biserica ortodoxă sârbească odata cu capul. Ne bucurăm de reușita corurilor concetățeni or și coreligionarilor noștri sârbi. Și le facem bune urări și pentru mai departe. Niar păcea, ca și frații noștri din Jugoslavia să fie tratați, acolo, cu aceeași înțelegere și prețuire și sprijin.

Societatea ort. a femeilor române, filiala Arad, de sub presidenția d-nei Elena V. *Goldiș*, a avut buna inspirație să invite pe D-na Dr. Alice *Voinescu*, pentru o conferință, pe care a și ținut-o, la Palatul Cultural, în seara zilei de 15 Mai a. c., cu titlul de „Indrumări spirituale”. D-sa, după distinse studii făcute la: București, Marburg, Lipsca, Paris, a primit catedra de literatură dramatică dela Conservatorul din București. D-sa, prin conferința ținută cu un subiect așa de important și interesant, a trecut dincolo de așteptările publicului arădan, care i-a dat toate atențiile, în primul loc prin participarea în număr la conferință.

„**Cronica Romanului**”, revistă a clerului din eparhia cu acelaș nume, scrie (Nr. pt. Martie a. c.) următoarele:

„Cineva care nu semnează în Școala și Biserica (Arad) Nr. 5/37 socoate că numai Ardealul are foi oficiale în toate eparhiile, iar restul n'are nimic asemănător. Peste Biserica ortodoxă română se trece cu o grabă di-prețuitoare, fiindcă apare numai din 1874! Celelalte sunt abea lunare. Cocosul crede că s'a făcut ziua fiindcă a cântat el”.

Am reprodus întocmai, pentru a-l da pe scriitorul șirelor de mai sus în judecata cititorilor noștri,

cari pot controla ce scrisesem noi. Și dacă e vorba să răspundem cu înțelepciunea populară a proverbelor, tare ni se pare că avem dreptate, scriind aci, că muștrătorul nostru cunoaște bine adevărul ce am spus noi. De aceea, fiindcă nu-i convine, l-ar dosi. Cu alte cuvinte: „ține capra de coarne și jură că-i șută”.

Și deoarece nu vrem să rămânem la limbajul „cocoșilor”, vom deschide rubrică nouă la organul nostru, „foița”, în care vom reproduce constatările noastre anterioare (din 1932) despre revistele bisericești la Români și o galerie a celor în ființă azi.

Ateismul din Rusia începe să scază. Numărul membrilor înscrși în organizațiile ateiste a descrescut dela 5 milioane (în 1933) la mai puțin de 2 milioane azi în acelaș timp Biserica a început o nouă cruciadă, spre a intra în drepturile ei. Comisiunea instrucțiunilor publice a destăinat 5 muzee în provincie și un renumit Institut ateist, în care pe timpuri erau înscrși peste trei mii de studenți. Organizația „Komsomol” a încetat, în multe părți ale țării, lupta împotriva Bisericii. Bucurându-se de libertatea nouii constituții, Biserica și-a lărgit sfera de activitate (după rev. „Căminul” dela Galați).

Săcui — evreizați se găsește în localitatea ardeleană, Bezidul-nou din județul Odorheiu. Un cotidian minoritar din loc (A. K. 16-V), ni dă despre ei câteva informații pe cari, în formă redusă, ținem de potrivit să le dăm și noi mai departe. Săcuii în chestiune or fi urmași de ai „sâmbălărilor”, de origine din veacul XVI. Prin noua lor religie, o seamă de săcui au primit practicile Iudaismului: ținerea la profetii T V, observarea Sâmbetei, evitarea cărnii de porc etc, dar credeau și în Hristos. Deveneau în acest chip un fel de comunitate evreo creștină de sânge să cuiesc. În veacul trecut, când erau v'ro 80 familii în Bezidul nou, aceștia — după statul comerciantului Wolfinger din Zenta — au trecut, după formă și lege, la Iudaism, supunându-se cu prilejul trecerii colective, prescripțiilor obligatorii și severe ale Iudaismului (circumciziunea între ele spunem noi). Atunci Kovács József a devenit Kovács Chaim, și așa mai departe, urmașii săcuilor de odinioară au început să poarte nume ca acestea: Ezra, Mendel — spre marea plăcere a reporterului arădan, care i-a cercetat. Și care o spune răspicat, despre ei și din gura lor: „D'abia d'aci încolo vom ținea cu adevărat cu Judeii, deoarece auzim că tare sunt persecutați...”

Noi ne mulțumim cu un simplu și scurt comentariu: **Ce pocitură urâtă poate deveni omul, care s'a lăpădat de sufletul neamului său propriu!**

Căsătoriile mixte — despre cari aflăm și din alte părți, că au intrat în obișnuință curentă — sunt mare rușine și pacoste pe capul neamului nostru. Mai ales la frontiere, a fost semnalat până acum acest morbid fenomen social românesc. Ba, acest rău obicei, antiromânesc, a început să prindă și în rândurile ofițerimei noastre. De data aceasta, acest fenomen îl semnaleză și organul eparhial ortodox dela Cluj, „Renașterea”, în articol de fond, înfățișând caracterul desnaționalizant pentru Români al căsătoriilor de acest fel. În

Cluj de pildă, așa ni se spune, la Primărie și la Poliția de acolo mai bine de jumătate din funcționarii români sunt căsătoriți cu femei minoritare. Pe lângă laturea desnaționalizantă a căsătoriilor de acest fel — cari fac să devină mai laxe conștiințele multor slujbași români — „Renașterea” pune degetul în o rană și mai dureroasă, și primejdioasă în aceeași vreme: multe soții străine de ofițerii români au fost văzute în postură de spioane.

Până să se trezească Statul la datoria de a reglementa asemenea căsnicii mixte și prejudicioase, cum ar fi, oare, dacă Biserica noastră, cel puțin în centrele eparhiale, ar pregăti „catastiful” funcționarilor de acest fel? Chestia interesează de aproape și Biserica: dacă și cine devine soție și mamă în rândurile credincioșilor noștri!

Reviste

„Școala Vremii”, rev. pedagogică-culturală a Asoc. Învățătorilor din județul nostru, începută din râvna unui inimos dascăl, mai apoi profesor — Teodor Mariș — pe care Școala românească l-a pierdut înainte de vreme — a intrat în al optulea an de existență. E o tribună a Culturile și Școalei românești, pe care o vom urmări, bucueroși, mai deaproape de pe urma schimbului ce avem cu ea. Și nădăjduim — prin legături dintre vechi dascăli de ai noștri ajunși la rosturi de seamă în viața revistei, ca și prin înțelegerea largă a altor colaboratori, chiar și din depărtări, și distinși, ai revistei — s'avem în această revistă un bun vecin și tovarăș de acțiune pe terenul educației, cât mai îngrijită, a poporului nostru din acest ținut. No. 1—4 (Ian.—April) ale revistei dau dovada de multă râvnă și pricepere.

Bibliografii

Anton Huonder: La picioarele Mântuitorului traducere din l. germană de prof. Ioan Moșoiu; volumul II Sibiu 1937 Prețul 125 Lei plus porto. Lucrarea aceasta, de mare preț educativ pentru conștiința preoțească, precum și pentru oricare creștin dornic de desăvârșire, se publică sub auspiciile mitropoliei noastre. După volumul I. care costă 80 Lei plus porto, apare acum cel de al doilea volum. Recomandăm călduros această operă, pentru toate bibliotecile parohiale și protopopești, precum și Cucernicilor Preoți, ca și altor cititori mireni cu râvnă pentru lectură religioasă.

Cartea se poate procura de la Librăria arhidiecezană din Sibiu.

*

Pr. Alex. Scvoznicov: Ateismul militant este titlul unei broșuri de foarte mare folos, ce a fost publicată, ca broșură 7 în cadrul „Bibliotecii Misionarului Ortodox” dela Chișinău. Ea are următorul cuprins:

1. Primejdia ateismului în lume; 2. Uniunea ateiilor militanți în U. R. S. S.; 3. Guvernul sovietic și Biserica; 4. Legislația sovietică cu privire la Biserica; 5. Povestirea unui repatriat; 6. Să luăm aminte! La

sfârșit are și indicele literaturii recente pentru combaterea ateismului conlimporan, ce a apărut în diferite limbi, precum și organizațiile internaționale cari luptă împotriva propagandei ateiste. — Problema luptei împotriva ateismului militant, care amenință întreaga lume creștină, fiind de cea mai mare actualitate, această broșură este de un real folos pentru oricare preot și chiar pentru credincioșii noștri intelectuali. De aceea o recomandăm din ordinul Consiliului eparhial (No. 2614/937), care a luat măsuri să fie trimisă Librăriei Diecezane.

*

Pr. econ. Alex. Gâlea, misionarul județului Tulova: Pe calea Ierihonului, încercări de pastorație ortodoxă, Bârlad 1936 — Pag. 19. Prețul Lei 5

Acelaș: Spicuri misionare, adevăruri din viața rătăciților, Bârlad 1936. Pagini 64. — Prețul Lei 19.

Consiliul eparhial semnaleză aceste bune broșuri în atenția Cucernicilor preoți din eparhie. Ceice doresc să aibă, le pot cere dela autor, din Bârlad.

Informațiuni

Prea Sf. Sa Părintele Episcop Andrei a sosit cu bine la Karlovivari (Karlsbad) și și-a început cura în condițiuni de cele mai bune prospecte sanitare.

† Dr. Pavel Opreșă — o remarcabilă figură dăscălească dela liceul din Brad — s'a stins din viață la 10 Mai, în vârsta de 76 ani. Născut în Tebea, loc de înalte inspirații naționale, și trecut pela universitățile din Budapesta și Viena, a preferat să rămână luminător ales al ținutului din care a răsărit, ca un râvnitor pentru școală și cultura poporului român. Dându-și obștescul sfârșit, Românimea recunoscătoare din acel ținut i-a dat ultimul onor, nu numai cu prilejul prohodirei în biserica din Brad, ci și prin întovărășirea la groapa ce și-a dorit-o, în satul său natal, la Tebea, unde a fost astrucă, la 12 Mai.

Odihnească în pace, după trudnica sa muncă bună și frumoasă în slujba neamului și-a Bisericii.

Biserica din Revetiș, (jud. Arad) a obținut dela județ, prin bunavoința d-lui prefect Dr. Ioan Groza, un ajutor în suma de Lei 4.000.

Comuna Mustești, deasemenea, a primit dela prefectura județului Arad, suma de Lei 5.000.— pentru sporirea fondului de zidirea bisericii sale.

La Ierșnic (jud. Severin), în ziua primă de Paști s'au sfințit și dat destinațiunii lor, următoarele donațiuni: Un rând complet de odăjdii, în valoare de 4.500 lei, dăruite de Nicolae Teodorescu și soția Carolina; un potir din metal argintat, în valoare de 1.500 lei, dăruit de familia Domnului Aurel Secoșianu din Lugoj; și o verdeață de crep de-chine, la ușile împărătești, în valoare de 500 lei, dăruită de Nicolae Boldurean și soția Anțița.

No. 3026/937.

Concurs

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant al Vingei se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” cu dotațiune:

I. Dela protopopiat

1. Retribuțiunea dela Consiliul eparhial.
2. Birul protopopesc dela fiecare preot din tract și anume 125 kg. grâu în natură.
3. Dotațiunea dela stat conform bugetului general al statului.
4. Spesele cancelariei protopopești stabilite prin bugetul acelei cancelarii.
5. Locuința protopopească.

II. Dela parohia centrală Vinga

1. Sesiunea parohială în estensiunea actuală.
2. Intregirea dotației dela stat, conform legii în vigoare.
3. Stolele legale.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială și după întreaga dotație le va suporta protopopul.

Reflectanții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescrisă în Ș-ul 53 din Statutul-Organic și prin concluzul congresual No. 111 din 1888 și anume: să dovedească cvalificațiunea cerută reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de bacalaureat (maturitate) și să dovedească prin atestat, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc și cultural.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. român, ținută în 22 Aprilie 1937.

Consiliul eparhial ort. rom. din Arad.

CONSILIUL EPARHIAL, ARAD.

Ad. No. 2912/1937.

Comunicat

On. Consiliu central bisericesc ne trimite Apelul de mai jos. Răspunsurile ce se așteaptă

direct, se vor da pe adresa On. Consiliu central bisericesc, Str. Antim No. 29. București.

Consiliul eparhial Arad.

A P E L

Patriarhia Română — dorind să aibă, întreaga literatură patristică tradusă în limba română — face apel către toți P. C. Preoți și către mireni fil ai Bisericii noastre, *ca să binedește și să depline cunoștințe atât cu privire la învățăturile bisericești cât și la limba originală a cărților*, cum și dorința de a lua parte la lucrarea aceasta frumoasă și deosebită însemnată pentru Biserica noastră, *ca să binevolască 'a se anunța la Consiliul Central Bisericesc*, aducându-i la cunoștință opul sau lucrarea patristică, pe care o traduc sau voesc să o traducă. — Cărțile trebuiesc traduse din limba originală, în care a scris-o autorul, iar alte traduceri le poate folosi traducătorul cel mult ca orientare.

Imprimarea traducerilor se va face în ordine cronologică, începând cu apologetii.

Lucrările, — prezentate Consiliului Central Bisericesc — înainte de a fi imprimate *se vor revizui de o comisie alcătuită anume în acest scop* sub președinția P. S. Vicar patriarhal Irineu Târgovișteanul, ca delegat al Sf. Sinod.

Editarea se va face de „Institutul Biblic” dela Patriarhia Română și de Tipografia Cărților Bisericești.

Remunerația pentru traducerile făcute și tipărite va fi 20% din venit, după acoperirea cheltuelilor de imprimare și editare.

Indreptez rugarea mea către toți fiii buni ai Bisericii mele ca să contribuie, — câți pot — la înfăptuirea acestui vechi gând al meu și, de sigur, și al altor clerici ai Bisericii noastre.

Trimit tuturor celor ce se vor așeza la lucru ale Noastre Patriarhicești b'neconvântări și le urez spor la muncă.

București, 16 Februarie 1937.

(ss) MIRON
Patriarhul Românel

Nr. 3555/1937.

Comunicat

Sfântul Sinod în ședința sa dela 1 Aprilie a. c. a luat următoarea hotărâre: Sf. Sinod,

1. Oprește pe preoți de a mai sfinți icoane neortodoxe și de proveniență străină.

2. Preoții sunt obligați să îndemne pe credincioși, a nu mai cumpăra asemenea icoane și asemenea cărți.

P. Cucernicii preoți se invită a aplica cu cea mai mare strictețe dispozițiunile Sf. Sinod, cuprinse în punctele 1 și 2 din hotărârea sa.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 6 Mai 1937.

*Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.*

Nr. 2786/1937

Comunicat

În chestiunea încasării taxelor de cult, On. Minister al Finanțelor, cu Nr. 393 309/937 a dat Domnilor Administratori următorul ordin:

„Având în vedere că agenții fiscoi trebuie să urmărească în primul rând dările Statului, am solicitat Mitropolia Aradului să ia măsuri ca încasarea taxelor de cult să se facă și de aici înainte de organele bisericești și numai în cazuri când mijloacele ce au la dispoziție aceste organe, nu vor fi suficiente pentru constrângerea la plată a debitorilor să se recurgă și la concursul organelor Statului. Va invităm să luați măsurile necesare ca ori de câte ori organele bisericești vor solicita ajutorul agenților fiscoi pentru împlinirea veniturilor menționate să se procedeze imediat la urmărirea și încasarea sumelor respective. În acest scop percepții vor primi dela parohii tabouri nominale în care vor fi trecuți toți debitorii a căror urmărire se cere cum și cartele de chitanțe speciale ce vor fi eliberate debitorilor la achitarea datoriilor lor. Sumele încasate vor fi vărsate lunar direct parohiilor la cererea acestora în hîndu se proces-vaibile prin care să se constate numărul registrelor de recepție primită, recepțiile liberate, sumele vărsate în precedent, sumele vărsate la data încheierii procesului verbal.

Debitele primite dela parohii, nu vor fi înregistrate în scriptele percepțiilor”.

Ceeace aducem la cunoștința organelor parohiale spre conformare. Arad, din ședința Cons. ep. dela 6 Mai 1937.

Consiliul Eparhial ort. rom Arad

Nr. 3344/1937.

Comunicat

Onor. Minister al Cultelor și Artelor cu adresa No. 564/937 din 13 Aprilie a. c., ne roagă a lua măsurile cuvenite ca preoții să primească a fi numiți *informatori* onorifici spre a ține Ministerul de Interne, — Institutul Central de Statistică, — la curent cu producția agricolă, cu prețurile agricole și alte probleme similare.

P. C. Protopopi sunt invitați a ne înainta *urgent* numele preoților cari ar consimți să furnizeze benevol Institutului Central de Statistică informațiunile privitoare la producția agricolă.

În fiecare comună trebuie să avem cel puțin câte un informator.

În alcătuirea listei se vor înscrie de preferință preoții cari se ocupă și cu agricultura, însă indiferent de suprafața ce o cultivă și de ramura de producție agricolă.

În dreptul fiecărui informator se va specifica: numele și pronumele, adresa exactă, întinderea cultivată, ocupațiunea principală, problemele statistice agricole unde poate fi folosit ca informator (producțiunea agricolă, cerealiară, horticolă, viticolă, culturi speciale, producțiunea animală, prețurile produselor agricole, etc.), domeniul la care se vor referi informațiunilor (gospodărie proprie, comună, regiune).

Toată corespondența se va face pe imprimatale Institutului Central de Statistică, scutit de franco. Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 6 Mai 1937.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 52/1937.

Publicație de licitație

Pentru darea în antrepriză a lucrărilor de sculptură și pictură (stilul neobizantin) la nouzidita biserică ortodoxă-română din Jimbolia, se publica licitație, cu oferte scrise și sigilate, pe ziua de Luni, 24 Mai 1937, la orele 3 d. m. în birou Oficiului parohial ort. rom. din Jimbolia.

Planul și caetul de sarcini se pot vedea zilnic la Oficiul parohial, — putând să participe la licitație sculptori și pictori din țară, autorizați de autoritățile superioare bisericești.

Odată cu prezentarea ofertei se va depune o garanție de 5% în numerar, ori în hârtii de valoare garantate de Stat.

Ofertanților nu li se va acorda nici un fel de spese de participare. Consiliul parohial — fără considerare la rezultatul licitației — își rezervă dreptul a încredința lucrările antreprenorilor cari prezintă cele mai multe garanții.

Jimbolia, la 7 Mai 1937.

Preotul Gh. Coloșman
paroh, președintele Cons. parohial.

Publicație minuendă

Pe baza devizului de spese aprobat din partea Ven. Cons. Eparhial Arad sub Nr. 3362/1937 pentru lucrările de repararea Sfintei Biserici din Semeac, constatătoare din tencuirea totală a interiorului Bisericii, construirea unui nou iconostas din lemn și pictarea Bisericii și iconostasului, se publica licitațiune minuendă cu oferte în hse, pe ziua de 30 Maiu a. c. la orele 4 p. m. în sala de ședințe a Consiliului parohial, rezervându-și Consiliul parohial dreptul, că în caz nefavorabil a ofertelor, imediat să continue cu licitația verbală.

1. Prețul de strigare pentru toate lucrările este de Lei 216.340.

2. Planurile și devizele de spese a lucrărilor se pot vedea la oficiul parohial în fiecare zi.

3. Pentru pictura pe iconostas și pictura murală, oferte pot înainta numai pictorii cari au autorizație dela Comisiunea monumentelor istorice din Ministerul Cultelor și Artelor, de a picta Biserici.

4. Concurenții vor înainta de odată cu ofertele închise și vadiul de 10% din prețul oferit.

5. Concurenții nu pot prefinde cheltueli de participare la licitare.

6. Lucrările de renovare vor începe imediat după aprobarea Ven. Cons. Eparhial a contractului ce se va încheia cu întreprinzătorul.

7. Consiliul parohial își rezervă dreptul a încredința lucrările aceluia, în care va avea mai multă încredere, fără considerare la rezultatul licitației.

Semeac, la 18 Maiu 1937

Consiliul parohial